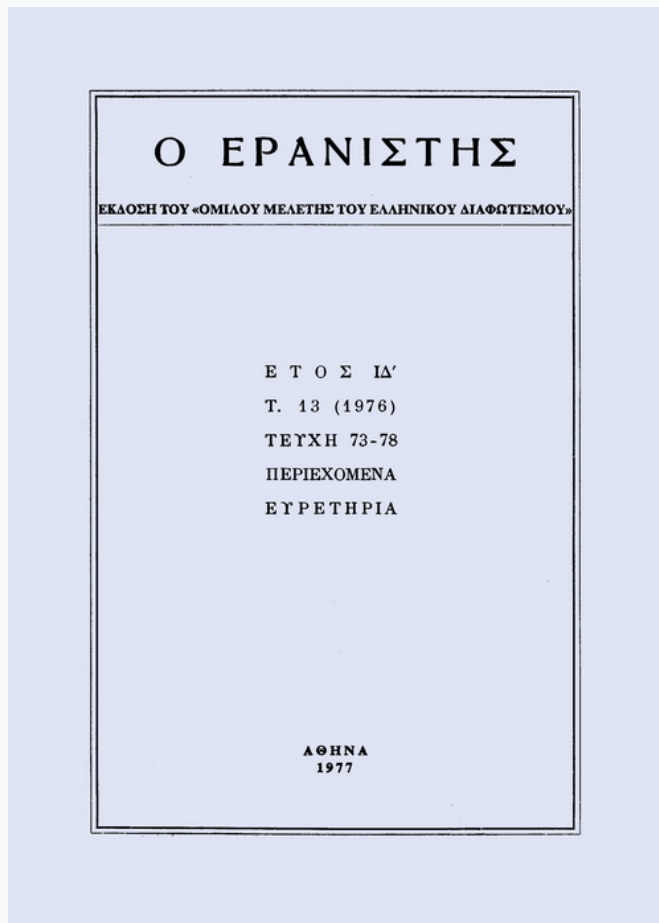

The Gleaner

Vol 13 (1976)

Προσθήκες και διορθώσεις στην «Ελληνική βιβλιογραφία 1800-1863» Δ. Γκίνη και Β. Μέξα. Έργα του καπετάν Νικολάου Κεφαλά

Στέφανος Ι. Μακρυμίχαλος

doi: [10.12681/er.9130](https://doi.org/10.12681/er.9130)

Copyright © 2016, Στέφανος Ι Μακρυμίχαλος

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Μακρυμίχαλος Σ. Ι. (2016). Προσθήκες και διορθώσεις στην «Ελληνική βιβλιογραφία 1800-1863» Δ. Γκίνη και Β. Μέξα. Έργα του καπετάν Νικολάου Κεφαλά. *The Gleaner*, 13, 41–47. <https://doi.org/10.12681/er.9130>

**ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 1800 - 1863» Δ. ΓΚΙΝΗ ΚΑΙ Β. ΜΕΞΑ
ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΦΑΛΑ**

1. Στὸν ἀριθμὸ 1604 ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία ἀναφέρει, ὄχι ἀπὸ αὐτοψία, τὸν ἐξῆς τίτλο βιβλίου τοῦ Νικολάου Κεφαλαῖ :

Περιγραφή τῆς κατὰ τὴν Ἰνδίαν πόλεως Βενάρης, ὑπὸ Ν. Κεφαλαῖ Ζακυνθίου. Ἐν Λιβόρνῳ 1826.

Ἡ μνεία αὐτῆ, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη Βιβλιογραφία 1821 - 1880 τοῦ Στεφάνου Κουμανούδη, πού τὸ χειρόγραφό της βρίσκεται στὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας.

Τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ Κεφαλαῖ, δὲν ἐκδόθηκε ποτὲ ἐλληνικά, ἀλλὰ μόνον ἰταλικά. Ὁ πλήρης τίτλος του ἔχει ὡς ἐξῆς (Βλ. Εἰκ. 1): **Descrizione della Città di Benares nell' India, dell' Indiano Politeismo, sue culto, e costumi di quei popoli; Fatta dal viaggiatore Cap. Niccolò Chiefalà Greco di Zante nel suo viaggio dell' anno 1824, dal medesimo pubblicata e corredata d'una carta geografica dell'Indie da esso disegnata** — Πολλῶν δ' ἀνθρώπων (sic) ἴδεν ἄστυα καὶ νόον εἰδῶ — Ομηρ. Οδυσ. α. Qui mores hominum multorum vidit et urbes. Homer. Odis. I — Livorno Dai torchj di Glauco Masi 1826.

Εἰς 8ον σελ. 117 (στὴν ἀρχὴ ἀναδιπλωμένος χάρτης τῶν Ἰνδιῶν). Ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ βρίσκεται στὸ Γεννάδειο Var. 766.2.

2. Στὸν ἀριθμὸ 3092 ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία περιγράφει, ἐπίσης ὄχι ἀπὸ αὐτοψία ἀλλὰ ἀπὸ σχετικὴ μνεία τῆς Bibliographie Ionienne τοῦ Legrand (Ἄριθ. 1299), ἓνα ἄλλο βιβλίον τοῦ Ν. Κεφαλαῖ. Ἡ περιγραφή εἶναι σωστὴ (Βλ. εἰκ. 2). Τὸν ἀρχιεπίσκοπο τοῦ Canterbury (καὶ ὄχι Cantorbery, ὅπως τὸν γράφει ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία) ὁ Κεφαλαῖς τὸν ἀποκαλεῖ «Ἀρχιεπίσκοπο Κατομβερούας».

Ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ βρίσκεται στὸ Γεννάδειο GT 312.2.

Τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ γαλλικὴ ἔκδοσις πού τὴν ἀναφέρει ὁ Legrand στὴ Bibliographie Ionienne ὑπ' ἀριθ. 1302. Ἴδου ἡ περιγραφή του:

Publication de la lettre du capitaine Nicolas Chiefala Grec de Zante, adressée à son excellence lord Visconte Palmerston, ministre de Sa Majesté la reine de la Grande Bretagne, de l'Irlande, des Indes, et protectrice exclusive des Iles Ioniennes pour les Affaires Etrangères; en reconnaissance de la justice que son Excellence lui a rendue à Londres, après huit mois de lassitude, d'innombrables chagrins, d'énormes dépenses et d'inutiles sollicitations. [Στὸ τέλος:] Imprimerie de Moquet et Comp.^{ie}, rue de la Harpe 90 à Paris.

Εἰς 4ον σελ. 8. Χωρὶς ἔτος ἐκδόσεως, ἀλλὰ τοῦ 1838. Ἀντίτυπο τοῦ βιβλίου αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει σὲ καμμιά ἐλληνικὴ βιβλιοθήκη. Ὁ Legrand τὸ περιγράφει ἀπὸ αὐτοψία (Bibliothèque Nationale de Paris Inv. J. 6373) καὶ τὸ θεωρεῖ «περίεργο καὶ σπανιώτατο».

3. Ἡ Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία δὲν ἀναφέρει καθόλου ἓνα ἄλλο σπανιώτατο φυλλάδιον τοῦ Ν. Κεφαλαῖ πού ἐξεδόθη στὰ 1830 στὴ Κωνσταντινούπολη καὶ περιλαμβάνει ἐλληνικὴ μετάφραση (μὲ πρόλογο τοῦ ἰδίου) μιᾶς ἐπιστολῆς πού ἔστειλε στὰ 1828 στὸν ἐκδότη τῆς «Γενικῆς Ἐφημερίδος» τῆς νήσου Μαυρικίου, ἀγγλικῆς (τότε) ἀποικίας. Στὸ γράμμα του αὐτό, γραμμένο γαλλικά, ὁ Κεφαλαῖ ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Ὀμηρος γεννήθηκε στὴν . . . Ἰθάκη! καί, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἴδιος, δημοσιεύθηκε στὸ φύλλο ἀριθ. 356 τῆς 25 Ὀκτωμβρίου (sic) 1826 τῆς «Γενικῆς Ἐφημερίδος» τοῦ Port Louis τοῦ Μαυρικίου¹.

Ἀντίτυπο τοῦ σπανιώτατου αὐτοῦ φυλλαδίου κατόρθωσα νὰ βρῶ ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ ἀναζητήσεις στὴν Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη τῆς Ἑλλάδος. Πῆρα φωτοαντίγραφο καὶ τὸ κατέθεσα στὸ Γεννάδειο. Ἴδου ἡ περιγραφή του (Βλ. εἰκ. 3):

Εἰδοποίησις πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μου καὶ πατριώτας μου Ἰωνικοὺς καὶ Γραικοὺς . . . [Στὸ τέλος:] ὦ, πόσον ἐγὼ κακίων οὐ μετέχω, ἐν ᾧ κατηγοροῦμαι.

Εἰς 8ον. Σελ. 18 ΕΒΕ Ε.Φ. 7104.

Ε Π Ι Μ Ε Τ Ρ Ο

Ἡ σφραγίδα τοῦ Κεφαλαῖ. Στὴν ἔρευνά μου γιὰ βι-

1. Ἀπὸ περιέργεια, ἔγραψα στὴ Mauritius Institute Public Library τοῦ Port Louis στὸ Μαυρίκιον νὰ μοῦ στείλουν ἓνα φωτοαντίγραφο τοῦ

φύλλου αὐτοῦ τῆς τοπικῆς ἐφημερίδος τοῦ 1828. Ἄν τὸ πάρω, θὰ δημοσιεύσω τὸ περίεργο αὐτὸ ντοκουμέντο.

βλιογραφικά στοιχεία σχετικά με τὸν καπετὰν Κεφαλᾶ, τὸν πολὺτροπο αὐτὸ τυχοδιώκτη τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰ., βρῆκα τὴν ἀκόλουθη μνεῖα στὸ «Λεξικὸν Ἱστορικὸν καὶ Λαογραφικὸν Ζακύνθου» τοῦ Λεωνίδα Χ. Ζώη (Τόμ. Α', Β' ἔκδ.), Ἀθῆναι 1963, σελ. 291:

«Ἡ σφραγὶς τοῦ Κεφαλᾶ σωζομένη ἐν τῇ Ἱστορικῇ καὶ Ἐθνολογικῇ Ἑταιρείᾳ Ἀθηνῶν φέρει ἐπιγραφήν: Ἑλλάς, Γερμανία. κεφαλ. γράμμασι γλαῦκα ἐπὶ ξίφους καὶ δαδὸς καὶ δύο χεῖρας συμπελεγμένας». Ἐπειδὴ μὲ παραξένεψε ἡ μνεῖα τῆς λέξεως «Γερμανία» σὲ σφραγίδα τοῦ Κεφαλᾶ πού, ὅπως εἶναι γνωστὸ, ποτὲ δὲν ἐπεξέτεινε τὴ δράση του στὴ χώρα αὐτή, ζήτησα ἀπὸ τὸν Διευθυντὴ τοῦ Ἱστορικοῦ Μουσείου φίλτατό μου κ. Γιάννη Μελετόπουλο νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἰδῶ τὴ σφραγίδα αὐτή. Ὁ κ. Μελετόπουλος μὲ τὴν προθυμία πού πάντοτε τὸν διακρίνει μοῦ ἔστειλε τὸ ἀποτύπωμά της (βλ. εἰκ. 4). Ὅπως ὑπέθεσα, ἐσφραγμένα ὁ Ζώης θεωρεῖ ὅτι ἡ σφραγίδα αὐτὴ εἶναι τοῦ καπετὰν Νικολάου Κεφαλᾶ, ἐνῶ πρόκειται γιὰ σφραγίδα τοῦ Θεοχάρη Κεφαλᾶ, τοῦ Θεσσαλοῦ ὀπλαρχηγοῦ πού στὰ 1822 ἐξόπλισε καὶ ἔφερε μαζί του μιὰ ομάδα Γερμανῶν γιὰ νὰ πολεμήσουν στὴν Ἑλλάδα (Χρ. Ἀ. Στασινοπούλου, *Λεξικὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821*, Τόμ. Β', Ἀθήνα 1971).

Στέφανος Ἰ. Μακρυμίχαλος

DESCRIZIONE
 DELLA CITTÀ
DI BENARES
 NELL' INDIA,
 DELL' INDIANO POLITEISMO,
 SUO CULTO, E COSTUMI DI QUEI POPOLI:
 FATTA DAL VIAGGIATORE
CAP. NICCOLÒ CHIEFALÀ
 GRECO DI ZANTE
 NEL SUO VIAGGIO NELL' ANNO 1824,
 DAL MEDESIMO PUBBLICATA, E CORREDATA
 D' UNA CARTA GEOGRAFICA DELL' INDIE
 DA ESSO DISEGNATA

Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἰδερᾶσται καὶ νῖον ἔγνω
 Ὀμηρ. Ὀδυσ. α
 Qui mores hominum multorum vult et urbes.
 Homer. Odys. 1.

LIVORNO
 DAI TORCII DI GLAUCO MASI
 1826.

Εἰκ. 1.— Τὸ ἐξώφυλλο τοῦ βιβλίου τοῦ καπετὰν Νικόλα Κεφαλά «Descrizione della città di Benares nell'India... (Livorno, 1826).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ!

Ὁ σκοπός μου δημοσιεύων τὰς δύο ἀκολουθοῦσας ἐπιτολάς μου, τὴν μὲν πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν υποθέσεων, τὴν δὲ πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τῆς Μεγάλης Βρετανίας εἰναὶ οἱλοι μου ἀναγνώσται ὅχι τὸσον νὰ δικαιωθῶ ἐγὼ, ὅσον νὰ φηθῶ ὠφέλιμος εἰς ἐκείνους ἀπο ἑσῶς, ὅσοι, κατὰ τὴν Ἀνατολήν εὐρισκόμενοι ὑπὸ τὴν νομιζομένην προστασίαν τῆς Ἀγγλικῆς Διοικήσεως, ἔχετε χριστολογίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ μάθητε ὅποιος παρὶς σῆς σταίνει αὐτὴ διὰ τῶν προξένων καὶ πρέσβειῶν τῆς εἰς τὰ κράτη μάλιστα τῆς πλείον παρὰ σαβρῆς Γερμανίας, τὴν παρανομίαν τῆς ὅποιος, πρέπει νὰ τὸ ὑμολογήσωμεν, οἱ πρόξενοι αὐτῆς καὶ πρέσβεις ἐπιδέθησαν. Καὶ ὅμως τὸ δίκαιον τοῦ δικαιώσεσθαι δὲν τὸ ἀφῆρασαν ἀπὸ τὸν Τούρκον εἰς τὰ κράτη του εἰμὴ ἐπὶ λόγῳ, ὅτι αὐτὸς ὢν βάρβαρος, ἀλλόθρησκος, καὶ ἄμοιρος παντὸς πολιτισμοῦ καὶ χριστιανικοῦ ἔθους καὶ ἐθίμου δὲν ἐκρίθη ἱκανὸς νὰ ἀπονέμη εἰς χριστιανούς καὶ πολιτισμένους δικαιοσύνην εὐαγγελικὴν, δικαιοσύνην φωτισμένων ἐθνῶν· καὶ κατὰ τοῦτο ὁ σκοπὸς ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐκτίσαντο τοιαῦτα προνόμια ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς δικαιοσύνης εἶναι πολλὰ ἀξιαίπενος. Ἄλλ' ἐρωτῶ, ἂν ὁ τὸσον ἀξιαίπενος σκοπὸς αὐτῶν ἐκπληροῦται, ἀπὸ τοῦς ἐν δυνάμει σήμερον, κατὰ τὰς εὐχὰς ἐκείνων; ἃς κρίνη ἕκαστος περὶ τούτου ὡς ἐκ τῆς υποθέσεώς μου, ἢ ὅποια δὲν εἶναι παρὰ ἐν παράδειγμα μεταξὺ μυρίων.

Ἀναγκάσθη νὰ κινήσω κρίσιν κατὰ τινος, ὅστις μ' ἄρπαξε τὴν περιουσίαν μου ὄλην, συν-
~~ταίρια ἡρώδης ἡρώδης~~

Ἐλευθέρων δὲ ἐκτεσθῆ τὴν Πανιερότητά σου νὰ μὲ τιμήσης ἀποκρίσειός τινος ὅποιος ὀχόπος ἀνδρῶν νὰ μάθω ἂν εἰσακουσθήσῃ τὰ δάκρυά μου ἢ ἂν ἡ πηγὴ τῶν δὲν μελλεῖ νὰ στέρησῃ παρὰ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν μελλομεν νὰ παρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ.

Ἀσπάζομενος δὲ τὴν Πανιερὸν σου δεξιᾶν εἰμὶ,

Γῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος

Εὐπειθέστετος δούλος

ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ.

Ἐν Παρισίῳ τὴν 7 Ἀπριλίου 1838.

Ὅδος Κοκιδιέρη, Ἀριθ. 55.

Ἐλευθέρων δὲ εἰς τὴν ἡμέραν ὅστις ἐκ τῶν κριτῶν ἂν ἀκούῃ τὴν φωνὴν τῆς παροῦσας ἀνθρωπότητος οὗτος, εἰς μᾶλλον κορυφαίος εἰς τὴν φωνὴν τῶν ὁσούτων λόγου καὶ τῆς δικαιοσύνης! Παντοδύναμι Θεῶ! εἰς τὰς δυνάμεις ἡρώδης σου ἀνατίθεται τὴν ἐλευθέρωσιν ὅλων τῶν κατ' ἐσὸς ὄψεων ἢ δὲ θεῶν ἡρώδης, περὶται κατὰ τῆς κεραιῆς τῆς ἀκατάστατον μου!

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΔΕΜΟΚΕΤ.ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ.

Ὅδος ΚΙΘΑΡΑΣ, Ἀριθ. 90. ΠΑΡΙΣΙΑ.

Εἰκ. 2.— Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου τοῦ καπετάν Νικόλα Κεφαλά μετὰ τὰ γράμματά του πρὸς τὸ Λόρδο Palmerston καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Canterbury (Παρίσι, 1838)

Κεφαλάς, Νικόλαος
ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ · ΕΦ: 7/

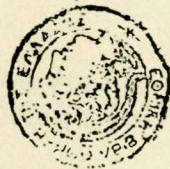
Πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μου καὶ πατριώτας μου Ἰωνικοὺς, καὶ Γραικοὺς·

Ἐύρισκόμενος εἰς τὴν νῆσον Μαυρικίου ἤτις κεῖται εἰς τοὺς βαθμοὺς · 20^ο · 10¹ · πλάτους μεσημβρινοῦ, καὶ εἰς τοὺς 57^ο · καὶ 36¹ · μήκους δυτικοῦ ἐκ τῆς μεσημβρίας Λόνδρου; ἐκεῖ λίγα ἔλαβον ὡς γραικὸς μίαν φιλόξενον ὑποδοχὴν· ὄχι μόνον παρὰ τῶν κατοίκων, ἀλλὰ παρομοίως καὶ παρὰ διαφόρων ξένων εὐρισκόμενων ἐκεῖ· ὡς καὶ παρὰ πάντων τῶν εὐγενῶν ἀγγλων, ἔξουσιασῶν αὐτῆς τῆς εὐάρπου, πλουσίας, καὶ φιληθδόνου νήσου.

Κοινωνοὶ μὲ ἐκατακόσμητον εἰς τὰς συναναστροφάς των, συμπαθῶντες καὶ παραβλέποντες τὴν ἀμάθειάν μου, καὶ μόνον ὡς ἀπόγονος τῶν οἰκουμενικῶν διδασκαλῶν, εὐχαριστοῦντο συνεχῶς νὰ κἀμινου εἰς ἐμὲ ἐρωτήσεις ὑπὲρ

Ὁ Κεφαλάς·

Ν. Κ.

(*) Μὲ θάρρος καὶ ἀλήθειαν ἤμπορῶ νὰ ἐκρυσθῶ τῆς
Πατρίδος μου,
Ὡς πόσον ἐγὼ καιεῖν οὐ μετέχω, ἐν ᾧ κατηγοροῦμαι!

Εἰκ. 3.— Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ φυλλαδίου τοῦ καπετάν Νικόλα Κεφαλά : «Εἰδοποιήσις πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς μου καὶ πατριώτας μου Ἰωνικοὺς καὶ Γραικοὺς», μὲ τὴν μετάφρασίν του τοῦ γράμματος ποῦ δημοσίευσσε στὴν τοπικὴ ἡμερηίδα τοῦ Port Louis τοῦ Μαυρικίου γιὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Ὅμηρος γεννήθηκε στὴν . . . Ἰθάκη! (Κωνσταντινούπολις 1830)

Είχ. 4.— 'Η σφραγίδα τοῦ Θεσσαλοῦ ὀπλαρχηγοῦ Θεοχάρη Κεφαλᾶ, ποῦ ὁ Λ. Χ. Ζώης ἐσφαλμένα τὴν θεωρεῖ ὅτι ἀνήκει στὸν Καπετάν Νικόλα Κεφαλᾶ.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

- Θεοφρ. Γεωργιάδης, *Μοσχόπολις*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 142 σ., εικ.
- Τίτος Π. Γιοχάλας. 'Ο Γεώργιος Καστριώτης-Σκεντέρμπεης εἰς τὴν νεοελληνικὴν ἱστοριογραφίαν καὶ λογοτεχνίαν. Θεσσαλονίκη 1975, 8^ο, ΙΜΧΑ, 170 σ., 31 πίν.
- Γεώργιος Ι. Καρέλλας, *Συνταγματικὴ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος. Ἑλληνικὰ πολιτεύματα γενόμενα ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ρήγα μέχρι σήμερον 1798-1975*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 611 σ.
- 'Αντιγόνη Λούκου - Δουρδούνη, *31 ἀρχέτυπα λατινικῆς φιλολογίας. (Ἀπὸ τὴ συλλογὴ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος)*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 55 σ., εικ.
- Κ. Ντόκος, *Ἡ Στερεὰ Ἑλλάς κατὰ τὸν Ἐνετοτουρκικὸν Πόλεμον (1684-1699) καὶ ὁ Σαλώνων Φιλόθεος*. 'Αθ. 1975, διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ, 8^ο, 254 σ.
- Γ. Σ. Πλουμίδης, *Οἱ βενετοκρατούμενες ἑλληνικὲς χῶρες μεταξὺ τοῦ Δευτέρου καὶ τοῦ Τρίτου Τουρκοβενετικῶν Πολέμων (1503-1537)*. Ἰωάννινα 1974, 8^ο, 190 σ.
- Διονύσιος Πύρρος Θετταλός, *Ἑλλάδος περιήγησις. Αἰτωλικά. (Ἀπὸ χειρόγραφον τῆς Συλλογῆς Γιάννη Βλαχογιάννη ἀποκειμένης εἰς τὰ Γενικά Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους)*. Εἰσαγωγή - ἀντιγραφή Κ. Δ. Μπίτα. 'Αθ. 1975, 8^ο, 35 σ.
- Thémis Siapkarakas - Pitsilidés, *Le Petrarquisme en Chypre. Poèmes d'amour; en dialecte Chypriote d'après un manuscrit du XVIe siècle*. 'Αθ.-Παρίσι, 2^α ἔκδ. 1975, 8^ο, 443 σ.
- 'Αναστασ. Ι. Σκιαδᾶς, *Τὸ μοναστήρι τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ Γαλαξειδίου. Ἱστορία, ἀρχιτεκτονικὴ, λαογραφία*. 'Αθ. 1974, 8^ο, 54 σ., εικ.
- Παναγιῆς Σκουζές, *Ἀπομνημονεύματα. Ἡ τυραννία τοῦ Χατζῆ-Ἀλῆ Χασεκῆ στὴν τουρκοκρατούμενη Ἀθήνα (1772-1796)*. Ἐπιμέλεια-εἰσαγωγή-σχόλια Θ. Χ. Παπαδόπουλος. 'Αθ. 1975, 8^ο, 175 σ.
- Ταξιδιώτες στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὸν 15^ο αἰ. ὡς τὸ 1821. Κατάλογος ἐκθέσεως. Ἐθνικὴ Πινακοθήκη 26 Νοεμβρίου - 14 Δεκεμβρίου. 'Αθ. 1975, 8^ο, 87 σ.
- Σπ. Γ. Φωκᾶς, *Οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ποταμοπλοῖαν τοῦ κάτω Δουνάβειως. Μετ. ἀπὸ τὰ ρουμανικὰ Μαρίας Ι. Μαρκοπούλου, Θεσσαλονίκη 1975, ΙΜΧΑ, ἀρ. 144, 8^ο, κ' - 478 σ., εικ.*
- Γ. Χοῦμνος, *Ἡ κοσμογέννησις. Ἀνέκδοτον στιχοῦργημα τοῦ 1Ε' αἰῶνος. Κριτικὴ ἔκδοσις Γ. Α. Μέγα, Ἀκαδημία Ἀθηνῶν*, 'Αθ. 1975, 8^ο, 219 σ., 14 πίν.
- Γεώργ. 'Αθ. Χώρας, *Ἡ «Ἁγία Μορνή» Ἀρειᾶς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ πολιτικῇ ἱστορίᾳ Ναυπλίου καὶ Ἀργους*. 'Αθ. 1975, 8^ο, 330 σ., 31 πίν.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 50

ΕΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ
ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ (1774-1798)
ΣΕΛΙΔΕΣ η' + 536 ΔΡΧ. 300
ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ (1799-1809)
ΣΕΛΙΔΕΣ η' + 552 ΔΡΧ. 300
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ – BARBIÉ DU BOCAGE – ΓΑΖΗΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

(1794-1819)
ΕΚΔΟΣΗ-ΣΧΟΛΙΑ
ΑΙΚ. ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ
ΣΕΛΙΔΕΣ κ' + 308 ΔΡΧ. 300
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

Τὰ μέλη τοῦ Ὁμίλου μποροῦν νά λάβουν τίς ἐκδόσεις
τοῦ Ο.Μ.Ε.Δ. μέ ἔκπτωση 20% προσκομίζοντας τήν
ἀπόδειξη συνδρομῆς τους στόν Ὁμιλο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΤΑΡΤΖΗΣ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Κ. Θ. ΔΗΜΑΡΑΣ
ΣΕΛΙΔΕΣ ιβ' + 496 ΔΡΧ. 375
ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΕΡΜΗΣ»